

Sažetak izvještaja o realizaciji mjera iz Plana kvaliteta vazduha za Opštinu Pljevlja i pregled mjera iz ažuriranog plana za period 2018-2021.

(Izvor: Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za 2017.godinu, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, mart 2018.)

U izvještaju o sprovođenju Plana kvaliteta vazduha za Opštinu Pljevlja za period 2013-2016. konstatuje se da su iz prethodnog Plana kvaliteta vazduha za Opštinu Pljevlja sve kratkoročne mjere realizovane, i to:

- mjere u Rudniku uglja koje uključuju: asfaltiranje puteva kojima se kreću kamioni pri transportu uglja, smanjenje brzine kamiona sa 65 km/h na 30 km/h, i povećanje distance između kamiona, redovnu primjenu procedure kvašenja puteva, usitnjavanje uglja u zatvorenom prostoru opremljenim sistemom vodenih prskalica i smanjenje aktivnosti transporta uglja tokom vjetrovitih dana.
- remont elektrofilterskog postrojenja u TE Pljevlja.

Što se tiče realizacije tehničkih mjera iz druge faze, a za čije sprovođenje je preduslov obezbjeđenje finansijskih sredstava, ukazano je da je realizacija svih mjera započeta. Naime, Planom kvaliteta vazduha za Opštinu Pljevlja, u okviru dugoročnih tehničkih mjera predviđena je zamjena starih sistema grijanja novim efikasnijim pećima, kao i izgradnja sistema daljinskog grijanja. S tim u vezi, u proteklom periodu (2015-2017.) realizovano je sljedeće:

- U dvije gradske škole (Srednja stručna škola i OŠ "Ristan Pavlović") u okviru projekta energetske efikasnosti izvršena je zamjena energenata za grijanje i umjesto kotlova na uglj (ukupne snage oko 1,2 MW) instalirani su kotlovi na pelet. U OŠ „Salko Aljković” (Moćevac) u 2013. izvršena je zamjena energenata i instalacija kotlova na pelet.
- Zastarjela kotlarnica u upravnoj zgradi Rudnika d.o.o Pljevlja krajem 2015. stavljena je van pogona i obezbijeđen je priključak na gradsku mrežu.
- Preduzeće d.o.o. „Grijanje“ u 2015. izvršilo je početnu rekonstrukciju kotlovskog postrojenja u Skerlićevoj ulici u Pljevljima. U 2016. nastavljeni su radovi u cilju smanjenja emisije štetnih gasova iz kotlarnice u Skerlićevoj ulici u Pljevljima. Preduzeće d.o.o „Grijanje“ je izvršilo nabavku opreme vezane za poboljšanje rada kotlovskog postrojenja, u smislu ugradnje frekventnog regulatora rada postrojenja i kontrole sistema izduvnih gasova. Ukupan iznos sredstava za opremu i radove je €72.798,82, od čega je €66.962,33 iz državnog budžeta.
- U saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i opštinom Pljevlja, Mašinski fakultet Univerziteta Crne Gore izradio je Elaborat za rješavanje problema zagađenosti u Pljevljima, u martu 2015. Elaborat je podrazumijevao preliminarna ispitivanja da bi se ocijenila mogućnost zamjene goriva u kotlarnicama. Vršena su ispitivanja kotlarnica sa ručnim loženjem koja podrazumijevaju kontrolna mjerenja emisije polutanata u dva slučaja: u postojećem stanju prilikom rada sa ugljem i nakon zamjene goriva prilikom rada sa briketom. Pored toga mjerenje je obavljeno i na jednoj savremenoj kotlarnici koja kao gorivo koristi pelet. Na osnovu ovog Elaborata Ministarstvo održivog razvoja i turizma pripremio je Informaciju o stanju životne sredine u opštini Pljevlja sa predlogom mjera za sanaciju stanja za 2015/2016, koju je Vlada

usvojila na sjednici od 30. jula 2015. i zaključcima zadužila Ministarstvo finansija i Ministarstvo održivog razvoja i turizma da obezbijede sredstva za nabavku ekološki prihvatljivijih goriva i sprovođenje ostalih mjera za smanjenje zagađenja vazduha.

- Vlada Crne Gore je u julu 2015. obezbijedila €572.000 za primjenu mjera za smanjenje zagađenja u opštini Pljevlja, od čega je iznos od €417.000 namijenjen za nabavku ekološki prihvatljivijih goriva (briketa i peleta). Opština Pljevlja organizovala je nabavku ekološki povoljnijeg goriva (briketa i peleta), koje je po subvencionisanoj cijeni u odnosu na nabavnu cijenu (50%) ponuđeno građanima Pljevalja da bi se podspješilo korišćenje ekološki prihvatljivih goriva. Ova aktivnost nastavljena je i u narednim sezonama grijanja (2016/2017, 2017/2018)

- U 2017. urađena je i revidovana projektna dokumentacija za izgradnju toplane i magistralnog cjevovoda za toplifikaciju Pljevalja sa podstanicom CES 1 (€71.344,54-po Ugovoru i €7.900,00 za reviziju). Prvi tender za izbor najpovoljnijeg ponuđača za izvođenje radova na izgradnji toplane i magistralnog cjevovoda za toplifikaciju Pljevalja sa podstanicom CES 1 (prva faza) je poništen, a Direkcija javnih radova raspisala je novi tender 4.12.2017, koji važi do 12.03.2018.

Na osnovu identifikovanih i opisanih problema, razmatranja realizacije mjera za period 2013-2016, postavljeni su dugoročni i kratkoročni ciljevi, i predviđene mjere za ostvarenje ciljeva za period 2018-2021.

Kao **primarni cilj** definisano je **smanjenje zagađenosti vazduha u gradu** i predložene su kratkoročne, srednjoročne i dugoročne mjere, koje se odnose na smanjenje emisija iz gradskih kotlarnica i individualnih stambenih objekata do 2020, i to kroz obezbjeđivanje subvencionisane nabavke ekološki prihvatljivijih goriva i uređaja za grijanje u opštini Pljevlja, edukaciju ložaća u velikim kotlarnicama privrednih subjekata i javnih ustanova, dodatni inspekcijski nadzor, asfaltiranje ulica, kao i faznu izgradnju infrastrukture za toplifikaciju Pljevalja.

Planirano je da se **cilj smanjenja negativnih uticaja teretnog saobraćaja na kvalitet vazduha** postigne izgradnjom južne i zapadne saobraćajne zaobilaznice.

Plan obuhvata i mjere za **smanjenje uticaja industrije na kvalitet vazduha**, kroz dovođenje emisija iz TE Pljevlja u zakonom propisane norme rekonstrukcijom i izgradnjom novih sistema za prečišćavanje otpadnih gasova, sprječavanje zagađenja vazduha sa deponije pepela i šljake „Maljevac“ i unaprijeđeno praćenje uticaja industrijskog zagađenja; primjenu mjera za zaštitu vazduha u rudniku uglja, uključujući i rekultivaciju odlagališta „Jagnjilo“ na kojem je odlaganje otkrivke završeno 06.08.2017. godine.

Takođe, dio ciljeva je **sprječavanje dodatnog zagađivanja zbog moguće pojave novih industrijskih objekata** (npr. peletara, cementara, drvna industrija itd.) kroz upotrebu odgovarajućih tehnologija, odgovarajuće projektovanje, stalan monitoring i sprovođenje mjera zaštite kvaliteta vazduha.